

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра екології та охорони довкілля

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

науково-педагогічної роботи

Ірина ЛОМАЧИНСЬКА

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ТА КУРОРТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань

10 - Природничі науки

Спеціальність

101- Екологія

Освітньо-професійна
програма

Екологія, навколишнього середовища
та збалансоване природокористування

Робоча програма навчальної дисципліни «Рекреаційні ресурси та курортологія»
Одеса: ОНУ, 2025. 22 с.

Розробник: С.П. Нагаєва, кандидат географічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та охорони довкілля
Протокол № 1 від « 27 » серпня 2025р.

Завідувач кафедри

Ангеліна ЧУТАЙ
(прізвище та ініціали)

Погоджено із гарантом ОПП
«Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» Алла КОЛІСНИК
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) ФГМІЕ
Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Голова НМК

(підпис)

Ангеліна ЧУТАЙ
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ____ від «__» ____ 20__ р.

Завідувач кафедри
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ____ від «__» ____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(nīlītōs)

[illegible]

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: Всього кредитів – 4/4 годин – 120/120 змістових модулів – 2/2	Галузь знань 10 - Природничі науки Спеціальність 101- Екологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язковий	
		Рік підготовки:	
		3-й	4-й
		Семестр	
		6-й	7-й
		Лекції	
		30 год.	12
		Практичні	
		14 год.	6
		Самостійна робота	
		76 год.	102
		Форма підсумкового контролю: іспит	

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є: вивчення теоретичних і практичних аспектів використання рекреаційної складової природно-ресурсного потенціалу природних систем, спрямованої на задоволення потреб суспільства у вигляді рекреаційних ресурсів, на підвищення ефективності використання природних лікувальних ресурсів у санаторно-курортній та позакурортній практиці на основі законодавчо-нормативних документів, гармонізованих з Директивами ЄС.

Завданнями дисципліни «Рекреаційні ресурси та курортологія» є:

- 1) отримання знань з європейського досвіду розвитку рекреації та санаторно-курортної сфери;
- 2) основні види рекреаційних та природних лікувальних ресурсів та перевага їх застосування, враховуючи особливості природних умов регіонів України;
- 3) розуміння особливостей ресурсів бальнеологічних та грязевих курортів,
- 4) характеризувати рекреаційні ресурси різних типів територіально-рекреаційних систем;
- 5) використовувати знання при комплексній оцінці рекреаційних ресурсів регіонів;
- 6) формування у студентів сучасного мислення щодо вирішення екологічних проблем при організації та веденні рекреаційного та курортологічного господарства.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

– *Загальні*

K15. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

– *Спеціальні (фахові за стандартом)*

K20. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

– *Очікувані програмні результати навчання (РН):*

P151. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти

P201. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

P202. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Рекреаційні ресурси.

Тема 1. Основні поняття щодо рекреації, рекреаційної діяльності, рекреаційних ресурсів

Основні поняття щодо рекреації, рекреаційної діяльності, рекреаційних ресурсів, рекреаційних потреб, їх функції, територіально-рекреаційні системи (TRC), їх функції, основні типи TRC.

Тема 2. Медико-біологічні аспекти рекреаційної діяльності.

Основні задачі рекреаційної географії, три аспекти оцінки природних умов (технологічний, психологічний та фізіологічний), роль природних факторів у медико-біологічних аспектах рекреаційної діяльності, основні етапи при медико-географічному прогнозуванні розвитку нового економічного району.

Тема 3. Геліотерапія. Основні поняття та терміни. Основний діючий фактор.

Основні діючі фактори геліотерапії, позитивні та негативні сторони дії УФ-опромінення на організм людини. Показання та протипоказання для використання геліотерапії.

Тема 4. Аеротерапія, види. Фізіологічна дія аеротерапії. Таласотерапія, фізіологічна дія на організм людини.

Види аеротерапії, її фізіологічна дія, дозування повітряних ванн, медичні показання до їх використання. Основи таласотерапії.

Змістовний модуль 2. Курортологія – бальнеологічні, грязеві, кліматичні курорти, їх ресурси.

Тема 5. Основні поняття та визначення курортної науки та практики. Курортна справа. Лікувально-оздоровча місцевість, курорт.

Основні поняття курортна наука, курортна практика, лікувально-оздоровча місцевість, курорт. Знати основні курортні території України.

Тема 6. Відмінність питних та мінеральних вод. Бальнеологічні курорти, їх ресурси.

Відмінність між питними та мінеральними водами. Бальнеологічні курорти, їх ресурси.

Тема 7. Нормативні документи України щодо використання мінеральних вод та необхідність гармонізації з директивами ЄС щодо мінеральних вод.

Основні положення ДСТУ878-93 «Води мінеральні фасовані. Технічні умови», показники, за якими здійснюється контроль безпечності та якості фасованих мінвод.

Тема 8. Географія мінеральних вод різних типів. Чинне законодавство України щодо затвердження запасів мінвод та отримання спеціальних дозволів на користування надрами. Кредо німецького союзу курортів.

Основні бальнеологічні типи мінеральних вод в Україні, нормативні документи щодо пошуку та розвідки мінеральних вод. Основні положення Кредо Німецького союзу курортів щодо основ створення курортів. Основні положення ГСТУ 42.10-02.96 «Води мінеральні лікувальні. Технічні умови».

Тема 9. Основні положення Закону України «Про курорти» щодо зон санітарної охорони родовищ. Проблеми охорони водопунктів від виснаження та забруднення. Кліматичні курорти, їх ресурси.

Порядок встановлення меж та режиму округів і зон санітарної (гірничо-санітарної) охорони курортів. Проблеми охорони водопунктів від виснаження та забруднення. Основні поняття про медичну кліматологію, види кліматичних курортів в Україні.

Тема 10. Географія грязевих ресурсів. Класифікація лікувальних грязей (пелоїдів). Грязеві курорти, їх ресурси.

Основні чинники грязеутворення, складові частини хімічного складу пелоїдів. Специфічність проблеми охорони пелоїдів від забруднення. 13 Основні вимоги до організації грязелікування

Тема 11. Рекреаційні ресурси та розвиток курортології в м. Одеса. Характеристики клімату, морського узбережжя, пелоїдів м. Одеса. Одеські приморські курорти, їх лікувальний профіль, основні напрями рішення екологічних проблем рекреації в м. Одеса.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин

	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	с/р		л	п/с	лаб	с/р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1. Рекреаційні ресурси.										
Тема1. Основні поняття щодо рекреації, рекреаційної діяльності, рекреаційних ресурсів. [1, 2]	12	2	2	0	8	8,5	1,5	0,5	0	7
Тема2. Медико-біологічні аспекти рекреаційної діяльності. [1, 2]	11	2	1	0	8	8	0,5	0,5	0	7
Тема3. Геліотерапія. Основні поняття та терміни. Основний діючий фактор. [1, 2]	7	2	1	0	4	5	0,5	0,5	0	4
Тема4. Аеротерапія, види. Фізіологічна дія аеротерапії. Таласотерапія, фізіологічна дія на організм людини. [1, 2]	7	2	1	0	4	8,5	0,5	0,5	0	7
Разом за змістовим модулем 1	37	8	5	0	24	30	3	2	0	25
Змістовий модуль 2. Курортологія – бальнеологічні, грязеві, кліматичні курорти, їх ресурси.										
Тема5. Основні поняття та визначення курортної науки та практики. Курортна справа. Лікувально-оздоровча місцевість, курорт. [1, 2]	7	2	1	0	4	8	0,5	0,5	0	7

Тема6. Відмінність питних та мінеральних вод. Бальнеологічні курорти, їх ресурси. [1, 2]	13	4	1	0	8	8	0,5	0,5	0	7
Тема7. Нормативні документи України щодо використання мінеральних вод та необхідність гармонізації з директивами ЄС щодо мінеральних вод. [1, 2]	9	2	1	0	6	7,5	0,5	0,5	0	7
Тема8. Географія мінеральних вод різних типів. Чинне законодавство України щодо затвердження запасів мінеральних вод. Кредо німецького союзу курортів. [1, 2]	12	2	2	0	8	16,5	1,5	1	0	14
Тема 9. Основні положення Закону України «Про курорти» щодо зон санітарної охорони родовищ. Кліматичні курорти, їх ресурси. [1, 2]	16	4	2	0	10	17	2	1,0	0	14
Тема10. Географія грязевих ресурсів. Класифікація лікувальних грязей (пелоїдів). [1, 2]	19	6	1	0	12	24,5	3	0,5	0	21
Тема 11. Рекреаційні ресурси та розвиток курортології в м. Одеса. [1, 2]	7	2	1	0	4	8,5	1,5	0,5	0	7
Разом за змістовим модулем 2	83	22	9	0	52	90	9	4	0	77

Видироботи:

[1] –опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

[2] – опрацювання тем семінарських занять, додаткового матеріалу.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основні поняття: рекреація, рекреаційна діяльність, рекреаційні ресурси. Використання рекреаційних ресурсів для оздоровчих, пізнавальних цілей. Територіально рекреаційні системи, їх типи та функції. [1, 2]	3	0,5
	Тема 2. Медико-кліматична характеристика природних зон України. Роль природних факторів у медико-біологічних аспектах рекреаційної діяльності, основні етапи при медико-географічному прогнозуванні розвитку нового економічного району. [1, 2]	1	0,5
	Тема 3. Оцінка рекреаційних ресурсів для розвитку рекреаційно-туристичної діяльності на прикладі регіонів України. Оцінка ландшафтних особливостей, кліматичних умов, запасів мінеральних вод, наявність санаторно-курортних закладів, історико-культурних об'єктів, розвиток інфраструктури. [1, 2]	1	1
	Тема 4. Геліотерапія, аеро- та таласотерапія. Особливості, рекомендації щодо їх використання для оздоровлення людини. [1, 2]	1	1
	Тема 5. Види відпочинку на основних курортних територіях України. Кліматичні ресурси – залежність від кліматичних поясів та можливості використання у санаторно-курортній практиці. [1, 2]	2	1,0
	Тема 6. Географія розповсюдження різних бальнеологічних типів мінеральних вод. Особливості різних Директив ЄС щодо мінеральних вод. Основні вимоги Кредо німецького союзу курортів та нормативні документи України щодо мінеральних лікувальних вод. [1, 2]	1	0,5
	Тема 7. Екологічні проблеми та охорона бальнеологічних ресурсів. Порядок встановлення меж та режиму округів і зон санітарної (гірничо-санітарної) охорони курортів. Проблеми охорони водопунктів від виснаження та забруднення. [1, 2]	2	0,5
	Тема 8. Географія розповсюдження грязевих ресурсів. Види пелоїдів та особливості їх походження. [1, 2]	2	0,5
	Тема 9. Рекреаційні ресурси та розвиток курортології в м. Одеса. Характеристики клімату, морського узбережжя, пелоїдів м. Одеса. Одеські приморські курорти, їх лікувальний профіль. [1, 2]	1	0,5
	Разом:	14	6

Видироботи:

[1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

[2] – опрацювання тем семінарських занять, додаткового матеріалу.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

(не передбачено)

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

(не передбачено)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Основні поняття щодо рекреації, рекреаційної діяльності, рекреаційних ресурсів. Опрацюйте рекомендовану літературу. На підставі лекційного матеріалу ознайомитися рекреаційної географії, територіально-рекреаційними системами та їх функціями. Підготуватися до усного опитування за результатами самостійної роботи	7	7
2	Тема2. Медико-біологічні аспекти рекреаційної діяльності. Опрацюйте рекомендовану літературу. На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з роллю природних факторів у медико-біологічних аспектах рекреаційної діяльності. Підготуватися до усного опитування за результатами самостійної роботи	6	7
3	Тема 3. Геліотерапія. Основні поняття та терміни. Основний діючий фактор. Опрацюйте рекомендовану літературу На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з основними діючими факторами геліотерапії, позитивні та негативні сторони дії УФ-опромінення на організм людини. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи.	4	4
4	Тема 4. Аеротерапія, види. Фізіологічна дія аеротерапії. Таласотерапія, фізіологічна дія на організм людини. Опрацюйте рекомендовану літературу. На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з видами аеротерапії та таласотерапії, медичні показання до їх використання. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи.	4	7
5	Тема 5. Основні поняття та визначення курортної науки та практики. Курортна справа. Опрацюйте рекомендовану літературу. На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з визначенням лікувально-оздоровча місцевість, курорт. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи.	5	7
6	Тема 6. Відмінність питних та мінеральних вод. Опрацюйте рекомендовану літературу	5	7

	На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з бальнеологічними курортами, їх ресурсами. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи.		
7	Тема 7. Нормативні документи України щодо використання мінеральних вод та необхідність гармонізації з директивами ЄС щодо мінеральних вод. Опрацюйте рекомендовану літературу На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з нормативними документами України щодо використання мінеральних вод. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи	7	7
8	Тема 8. Географія мінеральних вод різних типів. Чинне законодавство України щодо затвердження запасів мінвод Нормативні документи України щодо мінеральних лікувальних вод. Кредо німецького союзу курортів. Опрацюйте рекомендовану літературу На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з видами мінеральних, особливостями їх складу. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи	10	14
10	Тема 9. Основні положення Закону України «Про курорти» щодо зон санітарної охорони родовищ. Кліматичні курорти, їх ресурси. Опрацюйте рекомендовану літературу. На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з напрямками охорони водопунктів від виснаження та забруднення. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи	12	14
11	Тема 10. Географія грязевих ресурсів. Класифікація лікувальних грязей (пелоїдів). Грязеві курорти, їх ресурси. Опрацюйте рекомендовану літературу На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з основними чинниками грязеутворення, складові частини хімічного складу пелоїдів. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи	12	21
15	Тема 11. Рекреаційні ресурси та розвиток курортології в м. Одеса. Опрацюйте рекомендовану літературу. На підставі лекційного матеріалу ознайомитися з умовами розвитку курортології в м. Одесі. Підготуватися до усного опитування за результатами виконання самостійної роботи	4	7

*До самостійної роботи відноситься: підготовка до лекцій і практичних занять.

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/ тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до

розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/ або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання	Дотично до теми
Онлайн- курс «Оздоровчий і медичний туризм» Академії NTO.UA. Курс включає понятійний інструментарій, структуру, роль природних ресурсів, значення бальнеології https://academy.nto.ua/healthtourism.html	Р 151.Тема2.Медико-біологічні аспекти рекреаційної діяльності. Р151. Тема 5. Основні поняття та визначення курортної науки та практики. Курортна справа.

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні «Рекреаційні ресурси та курортологія».

Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

В межах дисципліни «Рекреаційні ресурси та курортологія» оцінювання результатів неформальної та інформальної освіти здійснюється згідно з критеріями табл. 1.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання результатів неформальної освіти

Вид діяльності здобувача	Орієнтовний обсяг (год./кредити ECTS)	Критерії виконання	Кількість балів	Форма зарахування
Онлайн- курс «Оздоровчий і медичний туризм» Академії NTO.UA. Курс включає понятійний інструментарій, структуру, роль природних ресурсів, значення бальнеології https://academy.nto.ua/healthtourism.html	60 год. (2 кредити)	100% виконаних завдань	10 балів	Поточний контроль / самостійна робота
		88% виконаних завдань	9 балів	
		70% виконаних завдань	7 балів	

Максимальна кількість балів зарахованих результатів неформальної/інформальної освіти не повинна перевищувати 20% від підсумкової оцінки за дисципліну.

Викладач здійснює експертну оцінку відповідності змісту здобутих компетентностей до навчальної програми.

За потреби викладач може проводити співбесіду зі здобувачем для підтвердження рівня засвоєних результатів.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Рекреаційні ресурси та курортологія» застосовуються словесний, наочний, практичний методи навчання: читання лекцій, пояснення, робота з навчальною літературою, індивідуальні консультації.

Словесні та наочні методи навчання – це лекційні заняття, опитування, консультування, мультимедійні презентації.

Практичні методи – це опрацювання завдань до семінарських занять, обговорення практичного застосування теоретичного матеріалу.

Колективне опрацювання завдань – колективне обговорення результатів семінарських занять, обговорення і дискусії щодо проблемних питань лекцій і семінарських та результатів самостійної роботи.

Для розв'язання навчально-професійних завдань навчальної дисципліни застосовано комплексний підхід до діяльності у процесі навчання. Використовуються класичні дидактичні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (лекція-пояснення, бесіда, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль і т.п.)

Основні форми (методи) проведення занять – це різні типи лекцій, а також семінарські заняття – обговорення теоретико-концептуальних питань, дискусія, співбесіда, презентація результатів.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Засоби діагностики якості освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Поточний контроль: усний контроль – індивідуальне опитування, оцінка семінарських занять.

Періодичний контроль: тестовий контроль – оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (тестування).

Підсумковий контроль: іспит.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони розподіляються, а потім сумуються.

Форми контролю. Контроль знань здобувачів здійснюється упродовж семестру та охоплює всі види навчальної діяльності: лекційні і семінарські заняття, модульні контрольні заходи. Основна мета контролю полягає у перевірці рівня засвоєння теоретичних знань, сформованості практичних навичок і здатності застосовувати отримані знання у професійній діяльності.

1. Форми контролю за лекційним матеріалом

Оцінювання засвоєння лекційного матеріалу здійснюється на основі таких форм: перевірка підготовленості до лекції (активність, виконання коротких аналітичних або оглядових завдань, ознайомлення з рекомендованою літературою); короткий тестовий контроль після лекції (перевірка розуміння ключових понять і закономірностей теми); участь в усній дискусії або обговоренні

проблемних питань теми (оцінюється змістовність, аргументованість та самостійність суджень). Максимальна кількість балів за опанування лекційного матеріалу становить 10 балів.

2. Форми контролю за семінарськими заняттями

Семінарські заняття спрямовані на формування професійних компетентностей, закріплення і більш глибоке обговорення теоретичного матеріалу, уміння застосовувати теоретичні знання під час виконання конкретних завдань, аналізувати і узагальнювати інформацію з літературних джерел. Контроль здійснюється через усне опитування та підготовку доповідей. Максимальна кількість балів за всі практичні роботи становить 30 балів (3 бали за кожен з 10 тем семінарських занять).

3. Контроль за змістовими модулями

Після вивчення кожного змістового модуля проводиться модульна контрольна робота у формі тестового оцінювання, що включає питання із однією правильною відповіддю. Метою є перевірка системності засвоєння матеріалу, узагальнення знань і вміння логічно поєднувати теоретичні та практичні аспекти навчального змісту.

Максимальна кількість балів за виконання модульних контрольних робіт становить 40 балів у кожному семестрі. Для отримання позитивного результату здобувач має набрати не менше 60% правильних відповідей.

4. Підсумковий контроль (іспит)

Підсумковою формою контролю знань є іспит, який проводиться після завершення вивчення дисципліни. Іспит спрямований на комплексну перевірку рівня засвоєння теоретичних знань, здатності їх узагальнювати, систематизувати та застосовувати у практичних ситуаціях.

Іспит оцінюється максимально у 20 балів. До складання іспиту допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачених робочою програмою.

5. Підсумкова система оцінювання за дисципліною

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Лекційний матеріал (тести, участь у дискусії, підготовленість)	10
Семінарські заняття	30
Модульні контрольні роботи	40
Поточна успішність (разом)	80
Іспит	20
Загальна кількість балів за дисципліну	100

Всі бали перераховуються у 100-відсоткову шкалу оцінювання. Такий підхід забезпечує безперервний контроль знань, стимулює систематичну підготовку здобувачів і дозволяє комплексно оцінити їхню готовність до практичного застосування отриманих знань і навичок.

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки.

Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень формованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання лекційного матеріалу

Бал	Критерії оцінювання засвоєння лекційного матеріалу
1 бал	Повністю засвоїв зміст лекції; аргументовано відповідає на запитання, демонструє критичне мислення, наводить приклади з практики або сучасних досліджень; виконав онлайн-тест чи міні-завдання без помилок.
0,5 бала	Ознайомився з матеріалом лекції, відповідає на основні запитання, але без глибокого розуміння або з неточностями; має базові уявлення про ключові поняття.
0 балів	Студент не відвідував лекцію або не ознайомився з матеріалом; не виконав завдання/тест; не проявляв активності.

Критерії оцінювання на семінарських заняттях

Критерії оцінювання на семінарських заняттях наведено у відсотковому виді.

Відсоток від балу	Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях
81 – 100 %	Аргументовано відповідає на запитання, демонструє критичне мислення, приймає участь в обговоренні і дискусії.
61 – 80 %	Добре орієнтується в темі, розуміє зміст основних понять, логічно відповідає на контрольні питання, виявляє активність під час обговорення.
41 – 60 %	Відповідає на основні запитання, але без глибокого розуміння або з неточностями; має базові уявлення про ключові поняття.
21 – 40 %	Ознайомився частково з матеріалом; допускає суттєві помилки.
До 20 %	Ознайомився частково з матеріалом; не володіє ключовими поняттями,
0 %	Студент не з'явився на заняття, не ознайомився з теоретичним матеріалом.

Оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу після завершення вивчення кожного змістового модуля. Модульна контрольна робота проводиться у формі тестового контролю, який містить 20 тестових завдань, що охоплюють ключові поняття, закономірності та прикладні аспекти тем, передбачених навчальним планом.

Кожне тестове завдання має одну правильну відповідь, яка оцінюється в один бал, а максимальна кількість балів за тест відповідає 100% правильності виконання.

Розподіл результатів тестування за кількістю правильних відповідей

Кількість правильних відповідей	Рівень засвоєння матеріалу
20	Відмінний рівень, повне засвоєння матеріалу
18-19	Дуже високий рівень, незначні неточності
17	Високий рівень, правильне розуміння основних положень
16	Достатній рівень, засвоєно основні поняття

14-15	Достатній рівень із незначними прогалинами
13	Задовільний рівень, окремі неточності у розумінні матеріалу
12	Мінімально позитивний результат, базове засвоєння знань
10-11	Незадовільний рівень, часткове розуміння теми
9	Низький рівень, більшість відповідей неправильні
8	Дуже низький рівень засвоєння
6-7	Матеріал засвоєно фрагментарно
5	Відсутність розуміння ключових понять
4	Дуже слабе розуміння матеріалу
2-3	Майже повна відсутність знань
1/1	Випадкові правильні відповіді
0/0	Відсутність знань, завдання не виконано

Для отримання позитивного результату необхідно набрати не менше 60% правильних відповідей. Результати нижчі цього порогу вважаються незадовільними та не зараховуються як успішне виконання модульного контролю.

Здобувач вищої освіти має право на дві спроби складання модульної контрольної роботи: перша – у межах основного навчального процесу, друга – у разі необхідності повторного проходження для підвищення результату або у випадку технічних чи організаційних причин, що вплинули на виконання першої спроби.

Підсумковий результат модульного контролю враховується при визначенні рейтингової оцінки з дисципліни та є складовою загальної системи поточного і семестрового контролю знань.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка за національною шкалою та відсоток від максимальної кількості балів	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно (90-100% від максимальної кількості балів)	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі

	допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями. Додатково пройшов онлайн курс за окремими темами навчальної дисципліни.	практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре (75-89% від максимальної кількості балів)	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно (60-74% від максимальної кількості балів)	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Не задовільно з можливістю повторного складання (35-59% від максимальної кількості балів)	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Що таке рекреація?
2. Що таке рекреаційна діяльність?
3. Що відноситься до рекреаційних ресурсів?
4. На що спрямована первинна профілактика?
5. На що спрямована вторинна профілактика?
6. Які види відпочинку?
7. Що таке рекреаційна система?
8. Які види рекреаційних систем?
9. Які основні функції територіально-рекреаційних систем?
10. Які аспекти оцінки природних умов?
11. Що таке геліотерапія?
12. Що таке аеротерапія?
13. Які речовини, які впливають на організм людини при отриманні морської аеротерапії?
14. Які методи сполученої кліматотерапії?
15. Які основні функції рекреаційних потреб?
16. Які промені розсіюються при низькому стоянні Сонця (світанок, захід Сонця)?
17. Що таке «курортна наука» та «курортна практика»?
18. Які документи входять до пакету документів щодо оголошення курортів курортами державного значення?
19. Які питання висвітлюються у Законі «Про курорти» щодо санітарної охорони курортів?
20. В якому Законі України дано терміни «лікувально-оздоровча місцевість», «курорт»?
21. Який нормативний документ на фасовані мінеральні води діє в Україні?
22. Який нормативний документ на мінеральні лікувальні води діє в Україні?
23. Види використання лікувальних вод в Україні?
24. Який термін експлуатації указується у спеціальному дозволі на користування надрами?
25. Які основні бальнеологічні курорти Півдня України?
26. Які основні бальнеологічні курорти Львівської області?
26. Які основні бальнеологічні курорти Закарпаття?
27. Яка Директива ЄС – основоположний європейський документ стосовно фасування мінеральних вод?
28. Згідно якої Директиви ЄС мінеральні води розглядаються як харчовий продукт.
29. Які характеристики мінеральних вод повинні бути оцінені згідно Директиви ЄС?
30. Які види обробки мінеральних вод дозволяються згідно Директиви ЄС?
31. Які фізико-хімічні чинники утворення пелоїдів?
32. Які родовища пелоїдів використовуються на курортах Одещини?
33. Які родовища пелоїдів мають спеціальний дозвіл на користування надрами?

34. Умови проведення регенерації пелоїдів.
 35. Які питання висвітлюються у Законі «Про курорти» щодо санітарної охорони курортів?
 36. Які існують зони санітарної охорони родовищ бальнеологічних ресурсів?
 37. Які найбільш характерні показання для лікування та реабілітації на кліматичних курортах?
 38. Які кліматичні курорти в Україні?
 39. Які рекреаційні ресурси на Одещині?
 40. Які курорти на Одещині?

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний та періодичний контроль											Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4 КМР 1	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11 КМР 2	Іспит	
4	4	4	20	4	4	5	5	5	5	20		100
											20	

*T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Нагаєва С.П. Робоча програма навчальної дисципліни «Рекреаційні ресурси та курортологія» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 101 – Екологія. Одеса: ОНУ, 2025. 22 с.
2. Нагаєва С.П. Силабус навчальної дисципліни «Рекреаційні ресурси та курортологія» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 101 «Екологія». Одеса: ОНУ, 2025. 7 с.
3. Нікіпелова О.М. Рекреаційні ресурси та курортологія. Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 96 с.

4. Нікіпелова О.М. Збірник методичних вказівок до семінарських занять з дисципліни «Рекреаційні ресурси та курортологія» для студентів денної форм навчання за спеціальністю 101 “Екологія” освітньої програми: “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” (рівень вищої освіти – бакалавр). Одеса: ОДЕКУ, 2022. 114 с.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Нікіпелова О.М. Рекреаційні ресурси та курортологія. Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2020. 96 с.
2. Нікіпелова О.М. Збірник методичних вказівок до семінарських занять з дисципліни «Рекреаційні ресурси та курортологія» для студентів денної форм навчання за спеціальністю 101 “Екологія” освітньої програми: “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” (рівень вищої освіти – бакалавр). Одеса: ОДЕКУ, 2022. 114 с.
3. Регіональний туристичний продукт: проектний підхід до забезпечення конкурентноспроможності: монографія. За заг. ред. М.М. Їжі, К.Д. Бабова, Т.М. Безверхнюк. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2016. 626 с.

Додаткова

4. Наказ МОЗ України «Про затвердження Порядку здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методів їх використання» від 02.06.2003 № 243, зареєстрований у Мінюсті України 29.08.03 № 752/8073.
5. Нікіпелова О.М., Сторчак О.В., Мокієнко А.В. Інженерно-екологічний стан рекреаційної зони півдня Одеської області і охорони території курортно-оздоровчого та рекреаційного призначення. *Наук. записки Вінницького держ. педагогічного ун-ту імені Михайла Коцюбинського. Серія: Екологія*. 2016. № 28. С. 194-199.
6. Бабов К.Д., Кисилевська А.Ю., Нікіпелова О.М. Лікувальні води: сучасний стан міжнародної та національної нормативної бази. Стандартизація, сертифікація, якість. 2011. № 5. С. 3-11.
7. Ярош А.М. Крымская курортология для турагентов. Симферополь: АЗГОЛ – ПРЕСС, 2011. 64 с.
8. Курорти України державного та місцевого значення. Під ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. Одеса: Пальміра, 2010. 256 с.

9. Нікіпелова О.М., Філіпенко Т.Г., Солодова Л.Б. Посібник з методів контролю природних мінеральних вод, штучно-мінералізованих вод та напоїв на їх основі. Ч.1. Фізико-хімічні дослідження. МОЗ України, УкрНДІМР та К. Одеса: «ЮНЕСКО-СОЦІО», 2002. 96 с.

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua>.
2. Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>.
3. Репозитарій ОДЕКУ. URL: www.eprints.library.odku.edu.ua.